

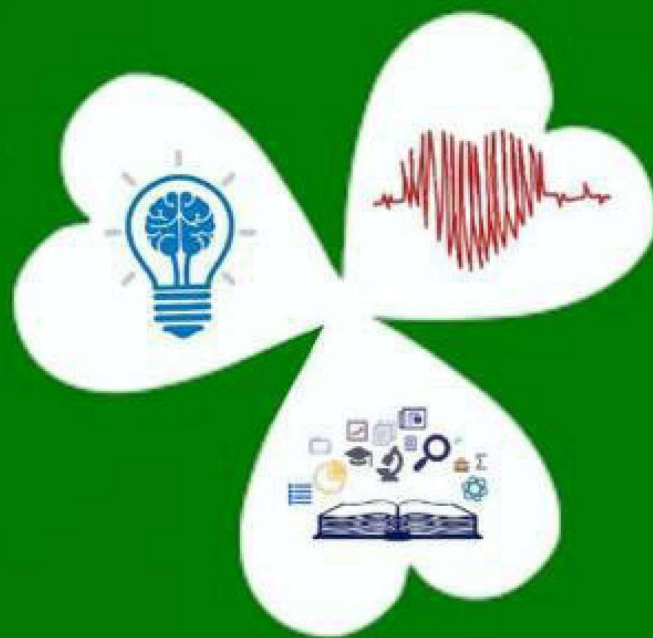
Наукові перспективи
Видавнича група

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ НАУКИ

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "МЕДИЦИНА"

№7(12)2022

Все буде Україна

Видавнича група «Наукові перспективи»

Громадська організація «Християнська академія педагогічних наук України»

**Громадська організація «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів
з духовно-морального виховання»**

*за сприяння громадської наукової організації
«Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління»*

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 7(12) 2022

Київ – 2022

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization "Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

**Public organization "All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of
Spiritual and Moral Education"**

*with the assistance of the public scientific organization
"Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration"*

"Prospects and innovations of science"

(Series "Pedagogy ", Series "Psychology ", Series "Medicine ")

Issue № 7(12) 2022

Kiev – 2022

«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»: журнал. 2022. № 7(12) 2022. С.657

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 17.06.2022, № 3/6-22)

Журнал видається за активної підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан) та КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва"

Журнал заснований з метою розвитку наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні, за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Голова редакційної колегії:

Жукова Ірина Віталіївна

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», виконавчий директор президії громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Головний редактор: Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).

Заступник головного редактора: Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна);

Заступник головного редактора: Жуковский Василь Миколайович — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови Національного університету "Острозька академія" (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

- **Бахов Іван Степанович** — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Балахтар Катерина Сергіївна** - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Бартенєва Ірина Олександрівна** - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- **Біляковська Ольга Орестівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)
- **Васильєв Авер'ян Григорович** - доктор філософії (з медицини) PhD, медичний директор країн Перської затоки, GlaxoSmithKline (Дубай, ОАЕ)
- **Вергун Андрій Романович** – доктор медичних наук, доцент кафедри сімейної медицини, лікар-хірург вищої категорії, антиплагіатний експерт, старший інспектор наукового відділу, відповідальний за виявлення плагіату в наукових і навчально-методичних працях Львівського національного університету імені Данила Галицького (Львів, Україна)
- **Вовк Вікторія Миколаївна** - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташча в Пілі (м. Піла, Польща)
- **Гвождєв Сильвія** — кандидат наук, Державна професійна вища школа ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща)
- **Головач Наталія Василівна** — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Гречановська Олена Володимирівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри філософії та гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету (Вінниця, Україна)
- **Гудзенко Ганна Володимирівна** — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Гуменнікова Тамара Рудольфівна** — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Дерстуганова Наталя Вікторівна** - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету (Запоріжжя, Україна)
- **Долгова Олена Миколаївна** - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Древицька Оксана Остапівна** - доктор медичних наук, доцент, професор кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Журавльова Лариса Петрівна** — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна)
- **Заячківська Оксана Василівна** - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- **Інжисвська Леся Анатоліївна** — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)

Субота Л.А. <i>ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ</i>	429
Удалова О.Ю., Дзюбинська Х.А., Ревка Т.О. <i>ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	441
Филипюк Д.О. <i>СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН З АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ У МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖАХ</i>	450
Фідірко М.О., Кокотєєва А.С., Прокоф'єва Л.А. <i>ЦІННІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ПРОЦЕСІ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ</i>	461
Фроленкова Н.О., Купіна І.О. <i>АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	471
Цюприк А.Я. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ</i>	483
Щекотиліна Н.Ф., Бондаренко О.В. <i>ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З УРАХУВАННЯМ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТУДЕНТІВ</i>	492
Ярмоленко Т.А. <i>ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ В УКРАЇНІ</i>	507

СЕРІЯ «Психологія»

Белякова С.М., Бочаріна Н.О., Стеценко А.І. <i>СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ АКЦЕНТУАЦІЙ ХАРАКТЕРУ ОСОБИСТОСТІ В ПЕРІОД ДОРΟΣЛІЩАННЯ</i>	520
---	-----

УДК 374.7.041-051:004

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-7\(12\)-483-491](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-7(12)-483-491)

Цюприк Андрій Ярославович доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри практичної психології та педагогіки, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007, тел.: (068)772-38-38, <https://orcid.org/0000-0002-2921-7778>

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Анотація. У статті обґрунтовано концептуальні засади самоосвітньої діяльності вчителя в умовах інтенсивного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Розкрито потенціал застосування інформаційно-комунікаційних технологій завдяки: інформаційній насиченості; незалежності від часу й простору під час навчання; повному зануренню в дослідження процесів і явищ; спостереженню за аналізованими явищами під час їхнього розвитку; реальності й чіткості відображення; спрощеній демонстрації складних об'єктів, процесів і явищ; можливості засвоєння великого обсягу інформації у стислий термін, поєднуючи графіку, анімацію та звук; поєднанню абстрактних фізичних закономірностей та практики; можливості розвивати уяву вчителя, розширення інтерактивного взаємозв'язку. Визначено умови інтенсифікації самоосвітньої діяльності завдяки застосуванню інформаційно-комунікаційних технологій навчання (індивідуалізації й диференціації навчання; підвищення мотивації навчання; формування самостійної оцінки у вчителя; забезпечення комфортних умов навчання). Обґрунтовано концептуальні засади самоосвітньої діяльності вчителя в умовах інтенсивного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій: оптимізація змісту та обсягів самоосвітньої діяльності з урахуванням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій; встановлення проблем фахової діяльності, які розв'язуються ефективно з використанням інформаційно-комунікаційних технологій; здійснення адекватної оцінки себе у якості суб'єкта навчальної та фахової діяльності; здійснення пошуку й опрацювання матеріалу, застосовуючи інформаційно-комунікаційні технології; обрання засобів саморегуляції під час міжособистісного взаємозв'язку; ефективне застосування здобутої інформації на практиці, послуговуючись інформаційно-комунікаційними технологіями. Описано мету реалізації концептуальних засад, яка полягає у формуванні навичок самостійної діяльності з максимальним використанням можливостей сучасних інноваційних технологій. Використання інформаційних технологій в самоосвітній діяльності вчителя підвищує мотивацію до оволодіння новими

знаннями та вміннями за рахунок використання на заняттях навчального матеріалу з електронних носіїв інформації.

Ключові слова: концептуальні засади, інформаційно-комунікаційні технології, самостійна діяльність, самоосвітня діяльність, вчитель.

Tsiupryk Andrii Yaroslavovych Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Applied Psychology and Pedagogy, Lviv State University of Life Safety, Kleparivska St., 35, Lviv, 79007, tel.: (068)7723838, <https://orcid.org/0000-0002-2921-7778>.

CONCEPTUAL FUNDAMENTALS OF USING INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF TEACHER'S SELF-EDUCATIONAL ACTIVITY

Abstract. The article presents the conceptual principles of teacher's self-educational activity under the conditions of information and communication technologies intensive development. The potential of information and communication technologies application due to information saturation is revealed. The independence of time and space during training; full immersion in the study of processes and phenomena; observation of the analyzed phenomena during their development; reality and clarity of reflection; simplified demonstration of complex objects, processes and phenomena; the ability to absorb a large amount of information in a short time, combining graphics, animation and sound; combination of abstract physical laws and practice; opportunities to develop the teacher's imagination, expand interactive relationships are shown. The conditions for intensification of self-educational activities using information and communication technologies of learning (individualization and differentiation of learning; increasing learning motivation; formation of independent assessment of teachers; providing comfortable learning conditions) are presented. Conceptual bases of self-educational activity of the teacher under the conditions of information and communication technologies intensive development are substantiated. There are other conditions presented, such as optimization of the maintenance and volumes of self-educational activity taking into account possibilities of information and communication technologies; identification of problems of professional activity, which are solved effectively with the use of information and communication technologies; carrying out an adequate assessment of oneself as a subject of educational and professional activity; search and processing of material, using information and communication technologies; choosing the means of self-regulation during interpersonal relationships; effective application of the obtained information in practice, using information and communication technologies. The purpose of realization of conceptual bases that consists in skills formation of independent activity with the maximum use of possibilities of modern innovative technologies is described. The use of information technology in the self-educational

activities of teachers increases the motivation to acquire new knowledge and skills using educational material in the classroom on electronic media.

Keywords: conceptual principles, information and communication technologies, independent activity, self - educational activity, teacher.

Постановка проблеми. Послугування інформаційно-комунікаційними навчальними технологіями як засобом інтенсифікації самоосвітньої діяльності вчителя дає змогу: доступу до міжнародних інформаційних джерел; неов'язкової присутності в певних локації й часі учасників навчального процесу; освоїти розмаїття форм і видів самостійної навчальної діяльності; збільшувати результативність засвоєння матеріалу; реалізувати положення особистого підходу; розширювати спектр ресурсів, застосовуваних вчителями поза межами аудиторії; стимулювати мотиваційну складову й творче мислення.

На наш погляд, дуже важливим завданням у розробці майбутніх і розвитку сучасних теорій самоосвітньої діяльності є необхідність акцентування у самостійній діяльності не так на накопиченні та пошуку самостійно інформації, як на формуванні навичок працювати з цією інформацією, перетворювати її у власні знання, виробляти необхідні вміння.

Суттєво важливим було активне введення інформаційно-комунікативних технологій у навчальний процес і якісно нові способи самоосвітньої діяльності вчителя, зумовлені цими змінами. Це передбачає появу цілковито нових джерел добування інформації для самоосвітньої діяльності. Якщо раніше інноваційні засоби і методи навчання лише частково впливали на сутність самоосвітньої діяльності, то зараз стрімко зріс їх вплив.

Це пов'язано з тим, що власне в царині самоосвітньої діяльності суттєву роль відіграють пошук і зберігання інформації, її копіювання, перетворення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження щодо самостійної роботи студентів у вищій школі України в контексті історичних трансформацій (В. Бенера, 2011) стосуються кінця ХІХ та ХХ століття. Проблема формування вмінь самостійної пізнавальної діяльності (О. Муковіз, 2010) присвячена можливостям використання інформаційних технологій. Організація самостійної навчальної діяльності студентів закладів вищої педагогічної освіти (О. Малихін, 2009) базується на методичних аспектах проблеми.

У контексті розвитку педагогіки майбутнього (А. Вознюк) та нової парадигми якісної освіти (В. Куценко), особливої ролі набувають інформаційно-телекомунікаційні технології у навчальному процесі (Р. Гуревич). Відповідно, суттєво зростає роль самоосвітньої діяльності вчителя. Тому важливого значення набуває дослідження концептуальних підходів до визначення змісту та технологій самостійної навчальної діяльності (А. Бугра, О. Коновал, Т. Туркот), методика формування пізнавальної самостійності в процесі вивчення інформаційно-комунікативних технологій

(В. Логвіненко), процес індивідуалізації самостійної навчальної діяльності (М. Малоіван), теоретико-методологічні основи розвитку самостійної пізнавальної діяльності майбутнього вчителя (М. Солдатенко) тощо.

Водночас, теоретичне обґрунтування можливостей розвитку самоосвітньої діяльності вчителя з використанням інформаційно-комунікаційних технологій не було предметом спеціального дослідження.

Мета статті – обґрунтувати концептуальні засади самоосвітньої діяльності вчителя в умовах інтенсивного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку суспільства, коли інформація швидко стає неактуальною, спеціалісту необхідно мати достатній рівень вмінь самостійної пошукової роботи, щоб бути в змозі оперативно знайти необхідну інформацію та використовувати її у своїй професійній діяльності.

Парадигма професійної діяльності має передбачувати «не лише накопичення знань та інформації, а їх постійне оновлення, пошук нової інформації, формування в вчителя здатності та готовності до самоосвіти, тобто готувати кадри для інноваційної економіки» [5, с.65].

Потужні можливості Інтернету, з одного боку, істотно спростили пошук інформації, а з іншого – з'явилися негативні тенденції: наприклад, спрощений вихід на джерела і легке користування ними створили шкідливу ілюзію простоти навчання.

У інформаційно-комунікаційних технологіях поєднуються: процес збирання, зберігання, обробки та передачі інформації, мета якого – одержання нових даних щодо досліджуваних предмету чи явища. Окрім низки плюсів їх застосування, є й недоліки, що полягають передусім у мінімальній безпосередній комунікації педагогів з учнями. Хоча діалог з комп'ютером, з одного боку, індивідуалізує, а з іншого – в цей час учні не комунікують із педагогом та між собою. Відтак навички фахового діалогу не розвиваються. Негативними наслідками також слугує спад соціальних контактів і взаємозв'язку, втім найсуперечливіша змога вільного застосування інформаційних ресурсів, тобто вилучення готових проєктів, повідомлень, розв'язування задач і виконання завдань із підручників.

Водночас, основна мета використання інформаційно-комунікаційних технологій – розвиток творчого потенціалу вчителя й потужний засіб становлення особистості. Утім, у вчителя часто формується стереотипне мислення, відтак ставлення до навчання стає формальним і безініціативним, що, звісно, не забезпечує ефективної самоосвітньої діяльності.

Варто зазначити, що без об'єктивного режиму послуговування комп'ютером, інформаційно-комунікаційні технології можуть негативно вплинути на здоров'я учасників навчального процесу.

Адже самостійна навчальна діяльність – це «складний динамічний, багатоаспектний процес, оскільки умови, в яких він відбувається, постійно змінюються, ми вважаємо, що цей феномен потребує детального дослідження, теоретичного осмислення та наукового обґрунтування нових концептуальних підходів до його організації для подальшого цілеспрямованого й поступового впровадження результатів наукових пошуків у реальну педагогічну практику» [2, с. 19].

У процесі підготовки вчителя з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, доцільно реалізувати низку методологічних підходів, зокрема диференційований, який дає змогу розширювати доступність навчання, покращує якість навчання, впроваджувати інноваційні технології, застосовувати додаткові освітні ресурси. Натомість посилює значення самостійної роботи і системний підхід, який розкриває широке застосування інформаційних технологій як результативних методів, які забезпечують не лише системність, а й структурно-функціональні відношення навчального матеріалу.

Основою для дослідження розвитку теорії та практики самоосвітньої діяльності вчителя є історичний досвід вищої школи України: «історико-педагогічні аспекти становлення самоосвітньої діяльності студента, її наукової, теоретичної та практичної складових дадуть змогу запозичити цінний позитивний досвід для використання у сучасних умовах модернізації вищої освіти» [1, с. 221].

Це пов'язано з тим, що одним з найважливіших видів діяльності члена інформаційного суспільства є здатність навчатися. Це застосування знання у дії, неперервне спіралеподібне перетворення неявного знання на явне, що може перетворюватися, обмінюватися з іншими, розповсюджуватись між групами та повертатися у нове неявне знання, визначаючи навчання як дію. Здатність навчатися – це шлях постійного і неперервного створення нового, діючого знання, що складається з чотирьох ключових елементів. Розглянемо правила побудови самостійної роботи на діяльнісній основі:

– використання знань в роботі, при розв'язанні проблем: виконання означає вкладання знань в активні дії, виробництво, обслуговування, проектування тощо; при цьому явне знання перетворюється на неявне, як результат успішного виконання завдання.

– здобуття знань є засобом перетворення їх з неявного стану на явний: відео, модель, слова, тексти, ілюстрації, тобто форми, зрозумілі іншим.

– керування інформацією, навчанням, виконанням, полягає у перетворенні явних знань (формальних або висловлених) на комплексні та цінні комбінації ідей, розумінь і досвіду, якими вони можуть обмінюватися з іншими.

– навчання як засіб, за допомогою якого неявне знання (формальне і суб'єктивне) обмінюється між особистостями і освітніми ресурсами: відбувається у формальній та неформальній обстановці і включає контакти і пряму взаємодію між людьми.

– здатність до навчання як спосіб існування, який об'єднує навчання, роботу, творчість та створення знань на діяльній основі.

Отже, під самостійністю «розуміють вольову властивість особистості, якій притаманні незалежність, активність, свідомість та відповідальність, вміння самостійно мислити та приймати рішення, здатність до конкретного виду діяльності, яка виявляється під час виконання навчально-пізнавальних і практичних завдань» [9, с.14].

Межі застосування комп'ютерів під час навчання щоденно розширюються. Педагогу застосування Інтернету забезпечує додаткові плюси: вдосконалення наукової діяльності, одержання нових даних з електронних версій наукової періодики, миттєве публікування власних результатів наукових розвідок, послуговування будь-якими бібліотеками, застосування розмаїття навчальних та демонстраційних моделей готових матеріалів. Інтернет-мережа дає змогу педагогу обмінюються досвідом стосовно методів підвищення мотивації самоосвітньої діяльності, установлювати особисті контакти, створювати власні сайти для ширшого світогляду зі свої наукової діяльності.

Учні, послуговуючись у навчанні Інтернетом, теж забезпечені низкою переваг, адже мають змогу: використовувати навчальні матеріали, запозичувати комп'ютерні навчальні засоби, публікувати результати досліджень, обмінюватися досвідом, ознайомлюватися з новітніми дослідженнями, започатковувати особисті контакти, послуговуватися бібліотеками іноземних закладів.

Розкриття потенціалу застосування інформаційно-комунікаційних технологій можливе завдяки: інформаційній насиченості; незалежності від часу й простору під час навчання; повному зануренню в дослідження процесів і явищ; спостереженню за аналізованими явищами під час їхнього розвитку; реальності й чіткості відображення; спрощеній демонстрації складних об'єктів, процесів і явищ; можливості засвоєння великого обсягу інформації у стислий термін, поєднуючи графіку, анімацію та звук; поєднанню абстрактних фізичних закономірностей та практики; можливості розвивати уяву вчителя, розширення інтерактивного взаємозв'язку.

Інтенсифікація самоосвітньої діяльності завдяки застосуванню інформаційно-комунікаційних технологій навчання можлива за умов: індивідуалізації й диференціації навчання; збільшення мотивації навчання; формування самостійної оцінки у вчителя; забезпечення комфортних умов навчання. При цьому застосовують такі інформаційні технології: для пошуку інформації в Інтернеті – web-браузери, бази даних, інформаційно-пошукові, інформаційно-довідкові, автоматизовані бібліотечні системи, електронні

журнали; для комунікації в Інтернеті – синхронні й відтерміновані телеконференції; для створення тематичних web-сторінок і web-квестів – html-редактори, ftp- та web-браузери, графічні редактори тощо.

Викладене вище дозволило обґрунтувати *концептуальні засади самоосвітньої діяльності вчителя в умовах інтенсивного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій*:

1. оптимізація змісту та обсягів самоосвітньої діяльності з урахуванням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій;
2. встановлення проблем фахової діяльності, які розв'язуються ефективно з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
3. здійснення адекватної оцінки себе у якості суб'єкта навчальної та фахової діяльності;
4. здійснення пошуку й опрацювання матеріалу, застосовуючи інформаційно-комунікаційні технології;
5. обрання засобів саморегуляції під час міжособистісного взаємозв'язку;
6. ефективне застосування здобутої інформації на практиці, послуговуючись інформаційно-комунікаційними технологіями.

Висновки. Мета реалізації концептуальних засад самоосвітньої діяльності вчителя в умовах інтенсивного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій полягає у формуванні навичок самостійної діяльності з максимальним використанням можливостей сучасних інноваційних технологій. Сутність такого підходу – оптимізація засвоєння обсягів матеріалу, передбаченого для самостійного опанування. Використання інформаційних технологій в самоосвітньої діяльності вчителя підвищує мотивацію вчителя до оволодіння новими знаннями та вміннями за рахунок використання на заняттях навчального матеріалу від електронних носіїв інформації.

До подальших досліджень відносимо конкретизацію концептуальних засад самоосвітньої діяльності вчителя початкових класів в умовах інтенсивного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Література:

1. Бенера В. Є. Самостійна робота студентів у вищій школі України: історичні трансформації (друга половина ХІХ – кінець ХХ ст.): монографія. – Рівне: ПП ДМ, 2011. – 640 с.
2. Бугра А. В., Коновал О. А., Туркот Т. І. Концептуальні підходи до визначення змісту та технологій самостійної навчальної діяльності студентів. Наукові записки. – Випуск 7. – Серія : Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 3. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. – С. 19 – 25. с.19.
3. Вознюк А. В. Постнеклассические рубежи педагогики будущего: учебное пособие / А. В. Вознюк. – Житомир: Кообpublications, 2019. –1149 с.
4. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Інформаційно-телекомунікаційні технології у навчальному процесі та наукових дослідженнях : навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти. Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2004. 365 с.
5. Куценко В.І. Нова парадигма якісної освіти як важливого чинника

економічного зростання України // Экономика и управление № 3 – 2011. – С. 60-66.

6. Логвіненко В. Г. Методика формування пізнавальної самостійності студентів технічних спеціальностей в процесі вивчення інформаційно-комунікативних технологій : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Харків, 2005. 19 с.

7. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307 с.

8. Малоіван М. В. Дидактичні умови процесу індивідуалізації самостійної навчальної діяльності студентів філологічних спеціальностей. Молодь і ринок : наук.-пед. журн. – 2016. – № 4 (135). – С. 161 – 164.

9. Муковіз О. П. Формування вмій самостійної пізнавальної діяльності у студентів педагогічних ВНЗ засобами інформаційних технологій: монографія. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2010. – 180 с.

10. Солдатенко М. М. Теоретико-методологічні основи розвитку самостійної пізнавальної діяльності майбутнього вчителя: автореф. дис.... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. Київ, 2007. 40 с.

References:

1. Benera V. YE. (2011). *Samostiynna robota studentiv u vyshchiiy shkoli Ukrayiny: istorychni transformatsiyi (druha polovyna XIX – kinets' XX st.) [Independent work of students in the higher school of Ukraine: historical transformations (second half of the XIX - end of the XX century)]* Rivne: PP DM [in Ukrainian].

2. Buhra A. V., Konoval O. A., Turkot T. I. (2015). Kontseptual'ni pidkhody do vyznachennya zmistu ta tekhnolohiy samostiynoyi navchal'noyi diyal'nosti studentiv [Conceptual approaches to determining the content and technology of independent learning activities of students]. *Naukovi zapysky, Seriya : Problemy metodyky fizyko-matematichnoyi i tekhnolohichnoyi osvity – Scientific notes, Series : Problems of methods of physical-mathematical and technological education*, 7(3), 19-25 [in Ukrainian].

3. Voznyuk A. V. (2019). *Postneklassicheskiye rubezhi pedagogiki budushchego: uchebnoye posobiye [Post-non-classical frontiers of pedagogy of the future: textbook]* Zhitomir: Koobpublications [in Russian].

4. Hurevych R. S., Kademiya M. YU. (2004). *Informatsiyno-telekomunikatsiyni tekhnolohiyi u navchal'nomu protsesi ta naukovykh doslidzhennyakh [Information and telecommunication technologies in the educational process and scientific research]*. Vinnytsya : DOV «Vinnytsya» [in Ukrainian].

5. Kutsenko V.I. (2011). Nova paradyhma yakisnoyi osvity yak vazhlyvoho chynnyka ekonomichnoho zrostannya Ukrayiny [A new paradigm of quality education as an important factor in Ukraine's economic growth]. *Ékonomyka i upravlenye – Economics and Management*, 3, 60-66 [in Ukrainian].

6. Lohvinenko V. H. (2005). Metodyka formuvannya piznaval'noyi samostiynosti studentiv tekhnichnykh spetsial'nostey v protsesi vyvchennya informatsiyno-komunikatyvnykh tekhnolohiy [Methods of forming cognitive independence of students of technical specialties in the process of studying information and communication technologies]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

7. Malykhin O. V. (2009). *Orhanizatsiya samostiynoyi navchal'noyi diyal'nosti studentiv vyshchyykh pedahohichnykh navchal'nykh zakladiv: teoretyko-metodolohichnyy aspekt [Organization of independent educational activity of students of higher pedagogical educational institutions: theoretical and methodological aspect]*. Kryvyi Rih: Vydavnychyy dim [in Ukrainian].

8. Maloivan M. V. (2016). Dydaktychni umovy protsesu indyvidualizatsiyi samostiynoyi navchal'noyi diyal'nosti studentiv fillohichnykh spetsial'nostey [Didactic conditions of the process of individualization of independent educational activities of students of philological specialties]. *Molod' i rynek – Youth and the market*, 4(135), 161-164 [in Ukrainian].

9. Mukoviz O. P. (2010). *Formuvannya vmin' samostiynoyi piznaval'noyi diyal'nosti u studentiv pedahohichnykh VNZ zasobamy informatsiynykh tekhnolohiy* [Formation of skills of independent cognitive activity in students of pedagogical universities by means of information technology]. Uman' : PP Zhovtyy O.O. [in Ukrainian].

10. Soldatenko M. M. (2007). Teoretyko-metodolohichni osnovy rozvytku samostiynoyi piznaval'noyi diyal'nosti maybutn'oho vchytelya [Theoretical and methodological foundations of independent cognitive activity of the future teacher]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. In-t pedahohiky i psykholohiyi prof. osvity APS Ukrayiny. Kyiv [in Ukrainian].